

κ. Νίκο Τσάφο, ας μιλήσουμε ειλικρινά: Η ενεργειακή δημοκρατία δεν μετριέται με “κοινότητες” στα χαρτιά

Η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων δημοσιεύει τα στοιχεία των ΔΕΔΔΗΕ και ΑΔΜΗΕ που καταρρίπτουν το "success story" της κυβέρνησης: μόλις το 4,6% των έργων αφορά αυτοκατανάλωση από αυθεντικές ενεργειακές κοινότητες, την ώρα που η Ελλάδα φιγουράρει στις πρώτες θέσεις στο πραγματικό κόστος ενέργειας και την ενεργειακή φτώχεια στην Ευρώπη.

Ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Νίκος Τσάφος [δήλωσε](#) πρόσφατα στη Βουλή ότι “το 19% της εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ της χώρας είναι από ενεργειακές κοινότητες και αυτοκατανάλωση. Ας μην λέμε λοιπόν ότι δεν έχουμε ενεργειακές κοινότητες και αυτοκατανάλωση στην χώρα μας”.

Η “αριθμητική” που επικαλέστηκε ο υφυπουργός είναι περίπου σωστή, το “success story” όμως που παρουσιάζει είναι βαθιά παραπλανητικό: Η συντριπτική πλειονότητα αυτών των έργων δεν έχει καμία σχέση με πολίτες, νοικοκυριά ή μικρές επιχειρήσεις και αυτοκατανάλωση. Πρόκειται για **αμιγώς εμπορικά έργα πώλησης ρεύματος που “μεταμφιέστηκαν” σε ενεργειακές κοινότητες για να υπαχθούν σε ευνοϊκότερες αδειοδοτήσεις και καλύτερες τιμές**. Συνεπώς, δεν πρόκειται για αυθεντικές ενεργειακές κοινότητες σύμφωνες με το πνεύμα του νόμου και των σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών.

Τα δεδομένα από τα επίσημα στοιχεία των ΑΔΜΗΕ/ΔΕΔΔΗΕ που ανέλυσε και δημοσιεύει σήμερα η Δέσμη, είναι αποκαλυπτικά:

- από τα **3.013 έργα** ενεργειακών κοινοτήτων μόλις **221 έργα** αφορούν σε έργα αυτοκατανάλωσης, ή αλλιώς, μόλις **114,1 MW** επί της συνολικής ισχύος από ΕΚΟΙΝ **2.468 MW**, δηλαδή ποσοστό 4,6%. Επί της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ (18GW), αυτό μεταφράζεται σε ποσοστό **0,006%** που ανήκει σε πολίτες για αυτοκατανάλωση.
- Τα υπόλοιπα **2.792 έργα**, ισχύος **2.353,9 MW**, αφορούν εμπορικά έργα, μη αυθεντικών ενεργειακών κοινοτήτων, δηλαδή εγχειρημάτων που χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση κεφαλαίου σε μέλη που αντιστοιχούν σε συνδεδεμένα μεταξύ τους νομικά πρόσωπα καταστρατηγώντας, σύμφωνα με την [ΠΑΕΥ](#), τον συνεταιριστικό χαρακτήρα των ενεργειακών κοινοτήτων, υπόθεση που ανέδειξε το σκάνδαλο στα Ακαρνικά όρη. Η ιδιοκτησιακή αυτή συγκέντρωση αντίκειται στον συνεταιριστικό χαρακτήρα των Ε.Κ. των Ε.Κ.Π. και Κ.Α.Ε, που λειτουργούν κατά βάση μη κερδοσκοπικά.
- Από αυτά, **956 έργα ισχύος 984,6 MW** από μόλις **89 “ενεργειακές κοινότητες”** είναι συνδεδεμένα στο δίκτυο υψηλής τάσης του ΑΔΜΗΕ, δηλαδή κάθε “ενεργειακή κοινότητα” είναι ιδιοκτήτρια περίπου 11 έργων συνολικής ισχύος περίπου 11MW (1 MW το καθένα).

“Τα περισσότερα έργα που προσμετρά ο υφυπουργός στην τοποθέτησή του δεν έχουν καμία σχέση με την ενεργειακή δημοκρατία, ούτε συμβαδίζουν με το πνεύμα του νόμου που η ίδια η κυβέρνηση ψήφισε το 2023.” δήλωσε η **Σάντυ Φαμελιάρη** (πρόεδρος στον Υπερίωνα και γραμματέας της Δέσμης), και συνέχισε “Χρειαζόμαστε πολιτικές που να δίνουν πραγματική πρόσβαση των πολιτών στην παραγωγή και κατανάλωση καθαρής ενέργειας, ιδιαίτερα σε μια περίοδο κατά την οποία η Ελλάδα καταγράφει από τις υψηλότερες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας και από τα υψηλότερα ποσοστά ενεργειακής φτώχειας στην Ευρώπη.”

Πολλές επίσης από τις 89 “ενεργειακές κοινότητες” που συνδέονται στο δίκτυο του ΑΔΜΗΕ, εφάρμοσαν την πρακτική “σαλαμοποίησης” μεγάλων έργων σε μικρότερα προκειμένου να παρακάμψουν τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και κυρίως να αποκομίσουν τις υψηλότερες εγγυημένες τιμές που προσέφερε παλιότερα ο νόμος, προκαλώντας έτσι όμως μεγαλύτερη οικονομική επιβάρυνση για τους υπόλοιπους καταναλωτές. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα από αυτά τα 956 έργα:

- έργο “ενεργειακής κοινότητας” ισχύος **37,5 MW** που κάθε άλλο παρά “μικρό” μπορεί να θεωρηθεί,
- “ενεργειακή κοινότητα” που έχει στην ιδιοκτησία της **26 έργα συνολικής ισχύος 16 MW**.
- η περίπτωση των **18 έργων της “ενεργειακής κοινότητας” Κοζάνης** (στην οποία δεν συμμετέχει ο δήμος), συνολικής ισχύος **16,5 MW**, εμπορικού σκοπού όπως δείχνουν τα [σχετικά έγγραφα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας](#), με τα 15 από αυτά (συνολικής ισχύος 15 MW) να είναι συγκεντρωμένα στην τοποθεσία “MANA NEPOY” του δήμου Σερβίων και τα άλλα 3 (συνολικής ισχύος 1,5 MW) στην τοποθεσία “ΑΕΤΟΡΑΧΗ” εντός του ίδιου δήμου, έργα που προκάλεσαν αναστάτωση στην τοπική κοινωνία με την υπόθεση να φτάνει στα [δικαστήρια](#).

“Η παραπάνω εικόνα έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα του νέου νόμου για τις ενεργειακές κοινότητες που θέσπισε η ίδια η κυβέρνηση (ν. 5037/2023) και αναφέρει ρητώς ότι πρωταρχικός σκοπός των ενεργειακών κοινοτήτων είναι **το περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό όφελος και όχι το οικονομικό κέρδος**. [1] Με απλά λόγια, οι Ενεργειακές Κοινότητες μπορούν - και έχουν το δικαίωμα - να δημιουργούν εμπορικά έργα. Δεν μπορεί αυτό όμως να αποτελεί αυτοσκοπό, όπως ξεκάθαρα συμβαίνει με τις χιλιάδες μη αυθεντικές ενεργειακές κοινότητες στη χώρα μας. Έρχεται επίσης σε αντίθεση με τις Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις: στην πρόσφατη έκθεσή του, [το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο](#) καλεί τα Κράτη Μέλη να διασφαλίσουν την ανοιχτή και ευρεία συμμετοχή των πολιτών, και δη των ευάλωτων, στις ενεργειακές κοινότητες. Η εν λόγω πρόταση αντικατοπτρίζεται και στο [Σχέδιο Δράσης για τις Ενεργειακές Κοινότητες](#) (Action Plan for Energy Communities) που δημοσίευσε πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Επιτροπή καλεί συγκεκριμένα τα Κράτη Μέλη να διασφαλίσουν πως οι ενεργειακές κοινότητες είναι “πραγματικά ανοιχτές στο ευρύ κοινό”.

Την ίδια ώρα που τα εμπορικά έργα κλειδώνουν ηλεκτρικό χώρο, η εφαρμογή του νέου μοντέλου **αυτοκατανάλωσης**, του “εικονικού ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού” (virtual net-billing), έχει ουσιαστικά κολλήσει εδώ και τρία χρόνια, με πολιτική ευθύνη της κυβέρνησης στερώντας το δικαίωμα από νοικοκυριά, μικρές επιχειρήσεις και ΕΚΟΙΝ ευρείας βάσης να αυτοκαταναλώσουν τη δική τους ενέργεια. [2]

Υπενθυμίζεται - όπως αποκάλυψε [πρόσφατη ανάλυση του The Green Tank](#) - ότι η Ελλάδα το 2025 είχε δύο πανευρωπαϊκές αρνητικές πρωτιές: α) ήταν η πιο ακριβή χώρα στην ΕΕ-27 ως προς τις τιμές ενέργειας και προμήθειας στη λιανική αγορά ηλεκτρισμού με βάση την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και β) ήταν πρώτη στην ενεργειακή φτώχεια με βάση το μερίδιο των ελληνικών νοικοκυριών που είχε ληξιπρόθεσμες οφειλές σε λογαριασμούς κοινής ωφέλειας.

Μέσω της πρόσφατης [κοινής τους δημοσίευσης](#), 21 φορείς μεταξύ των οποίων και η Δέσμη [3], καλούν την ελληνική κυβέρνηση να υιοθετήσει 7 μέτρα πολυεπίπεδης στήριξης για τις ενεργειακές κοινότητες. Έτσι μπορεί η Ελλάδα να συμβάλλει στον νέο Ευρωπαϊκό στόχο των 90GW ενεργειακών κοινοτήτων μέχρι το 2030, αλλά και να ελαφρύνει το κόστος ενέργειας - και ευρύτερα κόστος ζωής - για τα νοικοκυριά.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Σάντυ Φαμελιάρη, Γραμματέας Δέσμης
union@desmi.info & 6931656898

Σημειώσεις για συντάκτες:

[1] Σύμφωνα με το άρθρο 46, παρ.1 για την πρώτη κατηγορία Ενεργειακών Κοινοτήτων (Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας): *“Η Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.) είναι αστικός συνεταιρισμός του ν. 1667/1986 (Α’ 196), με αντικείμενο την άσκηση των δραστηριοτήτων του άρθρου 6Ε του παρόντος. **Πρωταρχικός σκοπός της Κ.Α.Ε. δεν είναι το οικονομικό κέρδος, αλλά η προσφορά στα μέλη της και στις τοπικές περιοχές δραστηριοποίησής της, περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού οφέλους.**”* Παρομοίως και για τη δεύτερη κατηγορία ενεργειακών κοινοτήτων, τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών, το άρθρο 86, εδ. β, αναφέρει τα εξής: *“**έχει ως πρωταρχικό σκοπό να προσφέρει περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό όφελος και όχι οικονομικό κέρδος, σε επίπεδο κοινότητας για τα μέλη της ή τις τοπικές περιοχές δραστηριοποίησής της.**”*

[2] Η συνολική ισχύς **αυτοκατανάλωσης** με βάση τα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ ως και τις 2 Μαΐου 2026, φτάνει τα 1.155,5 MW και αντιστοιχεί σε 38.086 έργα αυτοκατανάλωσης. Ωστόσο:

- **Η αυτοκατανάλωση έχει “κολλήσει”.** Η αύξηση της ηλεκτρισμένης ισχύος τους τελευταίους 7 μήνες (Οκτώβριος 2025-Απρίλιος 2026) ήταν μόλις 82.9 MW (από 1072,6 MW σε 1.155,5 MW).
- 3 χρόνια μετά τη θέσπιση του ταυτοχρονισμένου συμψηφισμού και περισσότερο από 1.5 χρόνο μετά την πρώτη εφαρμοστική ΚΥΑ, **τα ηλεκτρισμένα έργα με τον μηχανισμό net billing και virtual net billing είναι μόλις 118 MW**, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των ηλεκτρισμών έργων αυτοκατανάλωσης (1037.5 MW) είναι παλιά έργα με τον πλέον καταργημένο μηχανισμό του ενεργειακού συμψηφισμού (net metering και virtual net metering).
- Σε ό,τι αφορά τα **ηλεκτρισμένα έργα αυτοκατανάλωσης** από ενεργειακές κοινότητες, αυτά είναι **μόλις 221 με ισχύ 114,1 MW**.

[3] Η Δέσμη Ενεργειακών Κοινοτήτων είναι **πανελλαδικός φορέας εκπροσώπησης ενεργειακών κοινοτήτων που αποτελούν πρωτοβουλίες πολιτών**. Μετρά 27 τακτικά μέλη - αυθεντικές ενεργειακές κοινότητες- με έδρες σε όλη την ηπειρωτική και νησιωτική Ελλάδα και 13 επίτιμα, στα οποία συγκαταλέγονται ερευνητικά εργαστήρια, οργανώσεις της ΚτΠ, ενώσεις καταναλωτών και άλλους φορείς που ειδικεύονται στην ενεργειακή μετάβαση και την κοινοτική ενέργεια.

Τα τακτικά μέλη έχουν εγκατεστημένα περί τα 10MW συνολικής φωτοβολταϊκής ισχύος για αυτοπαραγωγή, με **ωφελούμενα πάνω από 4.000 νοικοκυριά, εκ των οποίων ένα ποσοστό είναι ευάλωτοι συμπολίτες που απολαμβάνουν δωρεάν τις υπηρεσίες.**

Βασικοί σκοποί του Σωματείου:

- Δράσεις συνηγορίας για θέματα ενεργειακής δημοκρατίας
- Εξωστρέφεια και ευαισθητοποίηση
- Ανταλλαγή γνώσης
- Ανάπτυξη συνεργειών
- Προώθηση της ισότιμης πρόσβασης και κοινωνικής δικαιοσύνης στον ενεργειακό τομέα
- Διασύνδεση με φορείς για ερευνητικούς σκοπούς